

Bağımsız Denetim ve Danışmanlık A.Ş.

TMS 29

YÜKSEK ENFLASYONLU EKONOMİLERDE FİNANSAL RAPORLAMA

Ali Osman Eflatun

Enflasyon düzeltmesi uygulamasında bilanço kalemleri parasal ve parasal olmayan olarak sınıflandırılmıştır.

Parasal Kalemler

Enflasyon karşısında değerini yitirmeyen kalemlerdir.

Örneğin banka mevcutları

**Cari
Değer
nedir?**

Parasal Olmayan Kalemler

Enflasyon karşısında değerini yitiren kalemlerdir.

Örneğin duran varlıklar

Enflasyon düzeltmesi; parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarlarının düzeltme katsayısı ile çarpılması suretiyle, mali tablonun ait olduğu tarihteki satın alma gücü cinsinden hesaplanmasıdır.

Düzeltilme katsayısı; mali tabloların ait olduğu aya ilişkin fiyat endeksinin, düzeltmeye esas alınan tarihi içeren aya ait fiyat endeksine bölünmesiyle elde edilen katsayıdır.

DK = Mali Tablo Tarihi Endeksi / Düzeltmeye Esas Hesaba Ait Endeksi

Örnek Haziran 2015 tarihinde 16.000 TL'ye alınan duran varlığın 31.12.2021 tarihi itibarıyla değeri nedir?

		TÜFE	ÜFE
	Aralık 2021	686,95	1.022,25
	Haziran 2015	259,51	248,78
	Düzeltilme Katsayısı	2,65	4,11
Bilanço Tarihi Endeksi	Varlığın tarihi değeri	16.000	16.000
Düzeltilmeye Esas Ay Endeksi	Varlığın düzeltilmiş değeri	42.354	65.745
		23.391	

TARİH	ÜFE
1.12.2020	568,27
1.01.2021	583,38
1.02.2021	590,52
1.03.2021	614,93
1.04.2021	641,63
1.05.2021	666,79
1.06.2021	693,54
1.07.2021	710,61
1.08.2021	730,28
1.09.2021	741,58
1.10.2021	780,45
1.11.2021	858,43
1.12.2021	1.022,25

Ortalama düzeltme endeksi; bir önceki dönemin sonundaki fiyat endeksinin ve cari yıl sonu fiyat endeksi ile toplamının ikiye bölünmesi sonucu endekstir.

$$\text{Ortalama Endeks} = \frac{\text{Dönembaşı Endeks} + \text{Dönemsonu Endeks}}{2}$$

$$\text{Ortalama Endeks} = \frac{568,27 + 1.022,25}{2}$$

Ortalama Endeks =	795,26
--------------------------	---------------

$$\text{ODK} = \text{Mali Tablo Tarihi Endeksi} / \text{Ortalama Endeks}$$

$$= 1.022,25 / 795,26 = 1,29$$

TARİH	ÜFE
1.01.2021	583,38
1.02.2021	590,52
1.03.2021	614,93
1.04.2021	641,63
1.05.2021	666,79
1.06.2021	693,54
1.07.2021	710,61
1.08.2021	730,28
1.09.2021	741,58
1.10.2021	780,45
1.11.2021	858,43
1.12.2021	1.022,25
TOPLAM	8.634,39

Ortalama düzeltme katsayısı; ilgili yıla ait endekslerin (12 ay) toplamının 12'ye bölünmesi ile bulunan endekstir.

Ortalama Endeks =	$\frac{\text{Tüm Yıl Endeks Toplamı}}{12}$
Ortalama Endeks =	$\frac{8.634,39}{12}$
Ortalama Endeks =	719,53

$$\text{ODK} = \text{Mali Tablo Tarihi Endeksi} / \text{Ortalama Endeks}$$

$$= 1.022,25 / 719,53 = 1,42$$

Düzenlenecek mali tablo dönemleri

VUK

Geçiş yılı 2023

TMS / BOBİ FRS

Geçiş yılı 2021

İlk yıl 2022

Son yıl 2023

VARLIKLAR

Nakit ve nakit benzerleri
Finansal yatırımlar
Ticari alacaklar
Diğer alacaklar
Müşteri sözleşmelerinden doğan varlıklar
Türev araçlar
Stoklar
Proje halindeki stoklar
Canlı varlıklar
Peşin ödenmiş giderler
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar
Diğer dönen varlıklar
İştirakler, iş ortaklıkları ve bağlı ortaklıklardaki yatırımlar
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar
Yatırım amaçlı gayrimenkuller
Proje halindeki yatırım amaçlı gayrimenkuller
Maddi duran varlıklar
Kullanım hakları
Maddi olmayan duran varlıklar
Ertelenmiş vergi varlığı
Cari dönem vergisiyle ilgili duran varlıklar
Diğer duran varlıklar

TMS/BOBİ

TÜRÜ

Parasal
Parasal
Parasal
Parasal-Parasal Olmayan
Parasal
Parasal
Parasal Olmayan
Parasal Olmayan
Parasal
Parasal-Parasal Olmayan
Parasal
Parasal
Parasal Olmayan
Parasal
Parasal Olmayan
Parasal Olmayan
Parasal Olmayan
Parasal Olmayan
Parasal
Parasal
Parasal

VUK

TÜRÜ

Parasal
Parasal Olmayan
Parasal
Parasal-Parasal Olmayan
Parasal Olmayan
Parasal Olmayan
Parasal Olmayan
Parasal-Parasal Olmayan
Parasal
Parasal
Parasal Olmayan
Parasal
Parasal Olmayan
Parasal Olmayan
Parasal
Parasal

TMS 29 YÜKSEK ENFLASYONLU EKONOMİLERDE FİNANSAL RAPORLAMA

KAYNAKLAR	TMS/BOBİ TÜRÜ	VUK TÜRÜ
Finansal borçlar	Parasal	Parasal
Ticari borçlar	Parasal	Parasal
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	Parasal	Parasal
Diğer borçlar	Parasal-Parasal Olmayan	Parasal-Parasal Olmayan
Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler	Parasal	Parasal Olmayan
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlardan yükümlülükler	Parasal	
Devlet teşvik ve yardımları	Parasal	
Ertelenmiş gelirler	Parasal-Parasal Olmayan	Parasal-Parasal Olmayan
Dönem karı vergi yükümlülüğü	Parasal	Parasal
Kısa vadeli karşılıklar	Parasal	Parasal
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	Parasal	Parasal
Cari dönem vergisiyle ilgili borçlar	Parasal	Parasal
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	Parasal	
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	Parasal	Parasal
Ödenmiş sermaye	Parasal Olmayan	Parasal Olmayan
Sermaye düzeltme farkları	Parasal Olmayan	Parasal Olmayan
Birleşme denkleştirme hesabı	Parasal Olmayan	
Pay sahiplerinin ilave sermaye katkıları	Parasal Olmayan	
Sermaye avansı	Parasal Olmayan	Parasal Olmayan
Geri alınmış paylar (-)	Parasal Olmayan	Parasal Olmayan
Paylara ilişkin primler (iskontolar)	Parasal Olmayan	Parasal Olmayan
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)	Parasal	Parasal
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)	Parasal	
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Parasal Olmayan	
Diğer yedekler	Parasal Olmayan	Parasal Olmayan
Ödenen kar payı avansları (net) (-)	Parasal Olmayan	Parasal Olmayan
Geçmiş yıllar karları veya zararları	Parasal Olmayan	Parasal Olmayan

TMS 29 YÜKSEK ENFLASYONLU EKONOMİLERDE FİNANSAL RAPORLAMA

KONU	MALİYE	TMS
Menkul Kıymetler Mali Duran varlıklar	Satın Alma Tarihi	Satın Alma Tarihi, cari değeri
İlk Madde Malzeme Ticari Mallar	Deftere Kayıt Tarihi	Deftere Kayıt Tarihi
Yarı Mamul Mamul	Maliyetine dahil edilen unsurların yeni değerleri yada stok devir hızlarına göre değeri	Maliyetine dahil edilen unsurların yeni değerleri ~~yada stok devir hızlarına göre değeri~~
Yıllara yaygın İnşaat ve Onarım İşlerinde Maliyet Unsurları Gelecek Aylara ve Yıllara Ait Giderler Maddi Duran Varlıklar ve Bunların Unsurları Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Bunların Unsurları Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar ve Bunların Unsurları Yıllara Yaygın Onarım İnşaat ve Onarım Hak Edişleri Haklar ve Şerefiyeler	Bunlara mahsuben verilmiş olan veya alınan parasal olmayan avanslar ödeme veya tahsil tarihinden mahsup tarihine kadar düzletilme işlemine tabi tutulur.	Bunlara mahsuben verilmiş olan veya alınan parasal olmayan avanslar ödeme veya tahsil tarihinden mahsup tarihine kadar düzletilme işlemine tabi tutulur.

KONU	MALİYE	TMS
Parasal Olmayan Alınan Depozito ve Teminatlar Parasal Olmayan Alınan Avanslar Nakit Olarak Ödenmiş Sermaye Hisse Senedi İhraç Primleri Hisse Senedi İptal Kârları	Tahsil Tarihi	Tahsil Tarihi
Parasal Olmayan Verilen Depozito ve Teminatlar Parasal Olmayan Verilen Avanslar	Ödeme Tarihi	Ödeme Tarihi
Ayni Sermaye Olarak Konulan Kıymetler	Mülkiyetin İntikal Ettiği Tarih	Mülkiyetin İntikal Ettiği Tarih
Kâr yedekleri Geçmiş Yıl Kârları Net Dönem Kârının Sermayeye İlavesiyle Artırılan Sermaye	Tescil Tarihi	Oluşma tarihleri Tahsil tarihi, oluşma tarihi

Gelir tablosu	Ortalama endeks yada ay endeksi, özel çalışmalar (amortisman, karşılık, önceki dönemden gelenler)	10
----------------------	--	----

Kritik Farklar

VUK		TMS / BOBi FRS
Tescil tarihleri	İç kaynaklardan yapılan sermaye artışları	İç kaynağın oluşma tarihi
Tescil tarihleri	Kar yedekleri	Kar yedeğinin oluşma tarihi
Stok devir hızı	Yarı mamul – mamul stokları	Maliyetine dahil edilen unsurların yeni değerleri
Maliyetlerin oluşma tarihleri	İnşaat maliyetleri	Maliyetine dahil edilen unsurların yeni değerleri

Örnek X şirketinin sermaye hareketleri aşağıdaki gibidir:

Açıklama	Tarih	Tutar	Düzeltmeye Esas Tarih	İlgili Ay	Son Ay	Düzeltilme Katsayısı	Düzeltilmiş Tutar
Nakit ödeme	1.05.2015	50.000.000	1.05.2015	248,15	2.026,08	8,16	408.236.953
Dönem karı (2015)	1.07.2020	2.750.000	1.07.2020	490,33	2.026,08	4,13	11.363.204
Dönem karı (2016)	1.07.2020	4.000.000	1.07.2020	490,33	2.026,08	4,13	16.528.297
Dönem karı (2017)	1.07.2020	5.000.000	1.07.2020	490,33	2.026,08	4,13	20.660.372
Dönem karı (2018)	1.07.2020	8.250.000	1.07.2020	490,33	2.026,08	4,13	34.089.613
TOPLAM		70.000.000					490.878.440

ÜFE endekslerine göre düzeltilmiş hali

Açıklama	Tarih	Tutar	Düzeltmeye Esas Tarih	İlgili Ay	Son Ay	Düzeltilme Katsayısı	Düzeltilmiş Tutar
Nakit ödeme	1.05.2015	50.000.000	1.05.2015	260,85	1.115,26	4,28	213.774.200
Dönem karı (2015)	1.07.2020	2.750.000	1.12.2015	269,54	1.115,26	4,14	11.378.515
Dönem karı (2016)	1.07.2020	4.000.000	1.12.2016	292,54	1.115,26	3,81	15.249.333
Dönem karı (2017)	1.07.2020	5.000.000	1.12.2017	327,41	1.115,26	3,41	17.031.551
Dönem karı (2018)	1.07.2020	8.250.000	1.12.2018	393,88	1.115,26	2,83	23.359.640
TOPLAM		70.000.000					280.793.239

TÜFE endekslerine göre düzeltilmiş hali

VUK 490.878.440

BOBİ/TMS 280.793.239

FARK 210.085.201